

ФІНАНСОВІ ІННОВАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ КРАЇНИ

¹ТОВ Альптехнологія, м. Вінниця

²Вінницький національний технічний університет

Анотація. Розглянуто теоретичні підходи щодо впливу фінансових інновацій на економічне зростання країни. Проаналізовано тенденції змін фінансової безпеки країни під впливом загальноекономічних факторів. Представлені перспективи інноваційних змін на фінансовому секторі та заходи щодо ефективного забезпечення фінансової безпеки країни.

Ключові слова: інновації; фінансова безпека; фінансовий сектор; інноваційна діяльність; економічне зростання.

Financial innovations and their impact on economic growth

Abstract. Theoretical approaches to the impact of financial innovations on economic growth of the country are considered. The tendencies of changes of financial security of the country under the influence of general economic factors are analyzed. Prospects for innovative changes in the financial sector and measures to effectively ensure the country's financial security are presented.

Keywords: innovation; financial security; financial sector; innovation; economic growth.

В сучасних умовах функціонування фінансового та економічного секторів країни основним пріоритетом повинен бути фактор фінансового забезпечення економічного зростання, а також вирішення проблем дефіциту фінансових ресурсів. Не менш важливим є напрями дослідження мотиваційних проявів суб'єкта господарювання в напрямку інноваційної діяльності та створення інституційних форм фінансового забезпечення економічного зростання в розумінні інноваційної економіки та фінансових інновацій.

Одним із найважливіших завдань фінансової політики в Україні є примноження фінансових ресурсів на основі таких базових аспектів формування валового внутрішнього продукту (ВВП), як заробітні плати, прибуток, розміри податків. Воно існує для того, аби усунути диспропорції між капіталом, працею та державою. До основних принципів фінансової політики відносять: збалансованість, спрямованість на прискорення економічного зростання, розширення фінансових ресурсів країни.

Стратегія фінансових інновацій передбачає реалізацію реформ в усіх складових фінансового сектору: на банківському ринку, в секторі небанківських фінансових установ, на ринках капіталу. За певних умов економіка України зможе впевнено зростати та сприяти підвищенню добробуту українців через ефективне накопичення та пере розподілення фінансових ресурсів в економіці[1].

Поняття «фінансове забезпечення» означає сукупність заходів щодо забезпечення економічного зростання фінансовими ресурсами через способи, форми та методи фінансування, до того ж воно не взаємодіє самостійно від фінансування. Також важливим фактором дослідження є кількісна оцінка розмірів фінансового забезпечення економічного зростання, вона полягає у витратах на економічне зростання та у визначенні ВВП.

Нині фінансове забезпечення економічного зростання потребує неабиякого докладного розбору основних складових, які найбільше впливають та знаходяться в контексті фінансів. Згодом без обґрунтування змісту основ матеріального фактору фінансів, дослідити суть фінансового забезпечення буде не можливо. Аби ефективно вирішити поставлені питання, необхідно запустити активний процес розвитку фінансової системи країни. Фінансовій системі дають визначення історично сформованої та закріпленої діючим законодавством сукупності відносин ринків та інститутів у фінансовій сфері, які у свою чергу забезпечать мобілізацію та використання ресурсів, дозволяючи задовольнити відповідні потреби людства. Як відомо українська фінансова система організована за бюджетним типом, на протипагу ринкового типу США, Канади та банківського типу Японії та Німеччини. Фінансова система України проєктує розподіл найбільших фінансових ресурсів у централізованому порядку через систему

небюджетних та бюджетних фондів[2].

Існує три напрями ефективної фінансової системи, які слугують удосконаленням економічних показників: стимулювання припливу капітальних вкладень дозволяє ефективно забезпечити довгострокове економічне зростання; для стабільної економічної діяльності необхідні відповідні фінансові внески; покращення рівня якості життя населення країни.

Інвестиції виступають необхідною умовою економічного та соціального розвитку кожної країни. Оскільки процеси глобалізації впливають на структуру, об'єкти, сфери інвестування, то логічно обумовлена потреба дослідження інвестицій з точки зору інвестиційної безпеки. Дослідження проблем інвестиційної безпеки необхідно проводити з визначенням ключових категорій та факторів, які прямо чи опосередковано впливають і піддаються впливу внаслідок інвестування та залучення інвестицій. Зростання й прискорення руху капіталів на внутрішньому та зовнішньому ринках, кризи, мінливість умов як для реального сектору економіки, так і фінансової сфери, обґрунтовує актуальність наукових досліджень щодо безпеки інвестиційної діяльності[3].

Інноваційний розвиток є вирішальною передумовою забезпечення економічного зростання підприємств та економіки країни загалом. Сьогодні в Україні обмеженість фінансового забезпечення інноваційного розвитку підприємств, у тому числі й оновлення їх технологій та матеріально-технічної бази, є однією з основних проблем впровадження інновацій. Нові фінансові інновації насамперед повинні бути спрямовані на модернізацію самого формату транзакцій. Подальший розвиток сервісу рівноправних транзакцій дозволить банкам також миттєво переводити гроші між рахунками. Національний банк як лідер реформи фінансового сектору підтримує впровадження інновацій для України і активно працює у цьому напрямі, зосередивши свою активність у роботі над низкою проектів, здатних стимулювати розвиток інноваційних фінансових послуг в Україні. Безпосередньо мова йде йдеться про старт фундаментального оновлення системи законодавчого регулювання українського ринку платежів та переказу коштів, що включатиме імплементацію норм європейської директиви у національному законодавстві, що посилить конкуренцію на фінансовому ринку та сприятиме розвитку технологій, роботу системи віддаленої ідентифікації[4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року: рішення Правління Національного банку України від 26 грудня 2019 року №1010-рш. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy>
2. Асоціація фінансових інституцій: Офіційний сайт. URL: <https://afi.org.ua/articles/strategiya>.
3. Ситник Н. С., Субицька Д. Я. Бюджетна безпека України: загрози та напрями її зміцнення. Причорноморські економічні студії. 2018. Випуск 34. С. 167–171.
4. Kochuma I., Rudenko M. Determinants of social policy in the formation of the human development institutional environment: management aspect. Financial space. 2020. № 4 (40). P. 9-22.

Венславовський Олександр Миколайович – директор ТОВ Альптехнологія, Вінниця, e-mail: atereshenko96@gmail.com

Коваль Наталія Олегівна – к.е.н. доцент кафедри Фінансів та інноваційного менеджменту Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nokoval@gmail.com

Alexander Venslavovsky – Director of Alptechnology Ltd. Vinnytsia, e-mail: atereshenko96@gmail.com

Koval Natalia – Ph.D. Associate Professor of Finance and innovative management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nokoval@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РИНОК БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

¹Відділення АТ Кредобанк м. Вінниця

²Вінницький національний технічний університет

Анотація. Розглянуто теоретичні підходи щодо впливу інноваційних технологій на ринок банківських послуг. Проаналізовано тенденції змін сучасних банківських продуктів. Визначено яким чином фінансові інновації впливають та визначають позицію банку в конкурентній боротьбі. Надано рекомендації щодо перспектив розвитку інновацій в контексті розвитку ринку банківських послуг.

Ключові слова: інновації; банківські послуги; банкінг; інтернет-банкінг; банківський сектор; інтерактивність.

Innovative technologies and their impact on the banking services market

Abstract. Theoretical approaches to the impact of innovative technologies on the banking services market are considered. Trends in changes in modern banking products are analyzed. It is determined how financial innovations affect and determine the bank's position in competition. Recommendations on the prospects for the development of innovation in the context of the development of the banking services market are given.

Keywords: innovation; banking services; banking; internet banking; banking sector; interactivity.

Важливим фактором на сучасному етапі розвитку банківських послуг є інформаційні технології, які стали рушійною силою докорінних структурних змін у банківській сфері, оскільки дають змогу буквально долати простір і час, відкривають банкам цілодобовий вихід на будь-які географічно віддалені фінансові ринки, а клієнтам – безперешкодний доступ до банківських сервісів, не залежно від часу та місця розташування.

Фінансові інновації нерозривно пов'язані з використанням інформаційних технологій. У той же час впровадження нових фінансових продуктів сприяє створенню нових фінансових технологій, тому що вони розробляються сьогодні виключно за допомогою сучасних ІТ-технологій. Отже, фінансова інновація включає як нові технології фінансових операцій, так і нові фінансові продукти. Під фінансовими інноваціями маються на увазі розробка і використання нових або вдосконалених фінансових інструментів, технологій, інститутів і ринків, головною метою застосування яких є ефективний перерозподіл фінансових ресурсів, прибутковості, ліквідності активів, мінімізація ризиків. Такий доступ отримав назву дистанційного банківського обслуговування, а це – технологія, за якої здійснення банківських операцій не потребує фізичної присутності особи у відділенні банку, що передбачає проведення платежів чи інших дій із коштами клієнтів на основі його дистанційних розпоряджень, які передаються через різні канали доступу до банківського серверу за допомогою певних технічних засобів, включаючи телефон, Інтернет, а також портативні пристрої [1, с. 129].

Нові технології є однією з головних рушійних сил у розвитку сучасного масового банкінгу. Якісний інтернет і мобільний банкінг та зв'язок, можливість бути «кишеньковим» банком у будь-який момент часу, сьогодні — важливі аргументи для співпраці. Якісні канали продажів і сервіси теж мають велике значення в жорсткій конкуренції. Тому основним напрямом перемоги у конкурентній боротьбі за клієнта є технологічні інновації у ряді послуг які надають банки, під якими варто розуміти створення інновацій і вдосконалення вже існуючих банківських послуг, а також використання сучасних інформаційних технологій і технологічного нового обладнання з метою підвищення ефективності та конкурентоспроможності банку на ринку банківських послуг [5, с. 125].

Якщо говорити, про вже існуючі банківські послуги, то сьогодні це – один із основних напрямів інноваційного розвитку вітчизняних банків. Йдеться, про такі нові форми надання класичних банківських послуг, як банківські карти, які є повністю самостійним напрямом нововведень.

Інноваційні рішення, які запроваджені сьогодні провідними міжнародними платіжними системами, засновані на чіпових технологіях, які мають багаторівневу систему захисту й дають змогу здійснювати потрібні платіжні операції у безконтактний спосіб. Фактично всі банки власникам карт надають можливість перевірити стан своїх рахунків, здійснити грошові перекази, одержати електронні рахунки по оплаті, подати заявки на отримання кредиту [4, с. 135].

Наступний, не менш важливий вектор банківських інновацій пов'язаний із новітніми методами та маркетинговими стратегіями просування банківських послуг до споживача, оскільки глобалізація й інформаційні технології, змушують комерційні банки конкурувати із великою кількістю небанківських фінансових установ. У цьому контексті широке використання online-технологій створює сприятливі умови для забезпечення прозорості ринкових відносин, дає змогу клієнтам без особливих витрат енергії і власного часу обирати вигідні для себе пропозиції банківських послуг, які істотно звужує можливості цінового диктату внаслідок монополізації цілих секторів фінансового ринку, як це мало місце раніше [2, с. 50].

Сучасний розвиток банківського сектору нерозривно пов'язаний з упровадженням та вдосконаленням систем віддаленого банкінгу. Якщо раніше для того, щоб займати лідируючі позиції на ринку банку потрібно було розширювати мережу своїх відділень, то сьогодні він має нарощувати кількість та якість послуг системи електронного банкінгу.

Інтернет-банкінг являє собою технологію віддаленого банківського обслуговування «home banking» («віддалений», або «домашній» банкінг), що дозволяє клієнту, не відвідуючи банківський офіс, здійснювати різного роду операції та одержувати такі банківські послуги: надання банківської інформації загального користування, зокрема, щодо умов вкладів і видання позик, курсів валют тощо; купівля та продаж валюти; відкриття депозитів, тощо [3, с. 45].

Таким чином, інноваційні зміни які відбулися в організаційних структурах банків фактично обумовлюють появу принципово нових підходів до побудови моделі роботи банківських установ на ринку і порядку дистанційного обслуговування клієнтів. Зокрема, йдеться про такі підходи, як: екстериторіальність і безперервність роботи банківської системи, що надає клієнту можливості управляти грошовими коштами, незалежно від місця його перебування і часу доби.

Отже, реалізація цих підходів відображає цілісну стратегію змін в організаційній структурі банку з метою забезпечення її максимальної відповідності новим умовам банківської діяльності на інноваційних засадах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Федішин М.П., Старкіна М.О. Розвиток банківських інформаційних систем. *Науковий погляд: економіка та управління*, 2020. №2 (68). С. 200-203.
2. Баглай Р.О. Загрози безпеки хмарних технологій для банків. *Системи обробки інформації*. 2018. Вип.1(152). С.127-130.
3. Котуранова Т.В., Вартоха Я.С., Александрова М.О. Інтернет-банкінг в Україні – інноваційний розвиток банківської сфери. *Економічний простір*. 2019. №146. С. 43-56.
4. Чайковський Я.І., Ковальчук Я.Ю. Банківські інновації: перспективи та електронних банківських послуг. *Світ фінансів*. 2018. Вип.4. С.121-130.
5. Як обрати кращий Інтернет-банкінг. URL: <https://minfin.com.ua/ua/credits/articles/zabudte-doroguv-bank/> (дата звернення: 12.01.2022).

Тимчишина Олена Василівна – директор відділення АТ Кредобанк, м. Вінниця, e-mail: ovtymchyshyna@kredobank.com.ua

Коваль Наталія Олегівна – к.е.н. доцент кафедри Фінансів та інноваційного менеджменту Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nokoval@gmail.com

Timchishina Elena. - Director of the Kredobank JSC branch, Vinnytsia, e-mail: ovtymchyshyna@kredobank.com.ua

Koval Natalia. - Ph.D. Associate Professor of Finance and innovative management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nokoval@gmail.com